

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 1C/24/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817203878
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2020:5817203878.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Vandou Mikulášovou, v spore žalobcov: 1/ C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, 2/ B. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, 3/ Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, 4/ A. K., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, 5/ O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, 6/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. K. XXX, žalobcovia 1/-6/ právne zastúpení: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát so sídlom v Lučenci, M. Rázusa 19, proti žalovaným: 1/ Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, 2/ KAsprof-SECURITY s.r.o., Oravské Veselé 440 spoločnosť bola vymazaná a zanikol právny nástupca pôvodne žalovaného 2/ a to bez právneho nástupcu, žalovaný 1/ právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Pukaj, IČO: 42 389 933, so sídlom Dolný Kubín, Hviezdoslavovo námestie 1661, 3/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, žalovaný 3/ právne zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom v Bratislave, Vajnorská 55, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 3/ sú p o v i n n í zaplatiť spoločne a nerozdielne:

§ žalobkyni 1/ sumu vo výške 25.000,- eur,

§ žalobcom 2/-5/ sumu vo výške 2.000,- eur,

§ žalobkyni 6/ sumu vo výške 3.000,- eur,

všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť.

II. Súd žalobu vo vzťahu k žalovanému 2/ z a m i e t a .

III. Súd vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

IV. Žalovaní 1/ a 3/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcom 1/-6/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v pomere 36%, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ až 6/ žalobou podanou súdu dňa 13.07.2017 žiadali, aby súd uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 25.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, žalobcovi 2/ sumu 15.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, žalobcovi 3/ sumu 15.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, žalobkyni 4/ sumu 15.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, žalobkyni 5/ sumu 15.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, žalobkyni 6/ sumu 15.000,- eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 26.11.2015, sp. zn. 4T/23/2015-204, v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 09.06.2016, sp. zn. 3To/53/2016-220, bol žalovaný 1/ uznaný vinným, že dňa 14.07.2014 v čase okolo 06:50 hod. po ceste 111/52021 cez obec Oravské Veselé, a to smerom od obce Oravská Jasenica na vyšný koniec obce Oravské Veselé, okres Námestovo, viedol ako vodič osobné motorové vozidlo zn. FIAT SCUDO, ev. č.: E.-XXXAU, pričom pri rodinnom dome č. XXX, v rovnom úseku cesty, počas míňania sa s oproti idúcim, doteraz presne nestotožneným vozidlom, a obchádzania po pravom okraji vozovky v smere jeho jazdy kráčajúceho chodca B. D., nar. XX.XX.XXXX, neprispôobil jazdu vzniknutej dopravnej situácií, nespomalil a ani inak nereagoval na vzniknutú situáciu a pravou prednou časťou vozidla narazil do poškodeného B. D., ktorý v dôsledku nárazu utrpel zlomeninu klenby a spodiny lebečnej, krvácanie pod podlebnicu a mäkkú plenu a pomliaždenie mozgu, mozočka a Varolovho mostu, ktorým zraneniam v Univerzitnej nemocnici Martin dňa 15.07.2014 o 19:41 hod. podľahol. Žalovaný 1/ svojím vyššie popísaným konaním spôsobil poškodenému B. D. z nebanlivosti smrť a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, a teda žalovaný 1/ spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h/ Trestného zákona.

3. V dôsledku vyššie popísaného konania - trestného činu žalovaného 1/ prišla žalobkyňa 1/ o svojho manžela a žalobcovia 2/ - 6/ o svojho otca. Tragická dopravná nehoda ukončila nielen život nebohého B. D., ale zároveň navždy zásadným spôsobom zmenila dovtedajší život všetkých pozostalých žalobcov do budúcnosti.

4. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

5. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

6. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

8. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

9. Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“), má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

10. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

11. Smrťou nebohého B. D. prišli žalobcovia 1/ až 6/ o blízku osobu. Jeho smrť prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne vo veku 52 rokov. Náhla a absolútne neočakávaná smrť blízkej osoby všetkých žalobcov šokovala a ochromila a do dnešného dňa sa nevedia s jeho stratou zmieriť.

12. Vzťahy v rodine boli medzi všetkými jej členmi harmonické. Rodina bola pre každého jej člena prvoradá. Stratou milovaného ťažko znášali jeho manželka a rovnako aj pozostalé deti, ktoré hoci boli v čase dopravnej nehody už dospelé, všetci žili v spoločnej domácnosti.

13. Nebohý B. D. bol pri plnej chuti do života, ktorý si užíval a tešil sa z neho a zo svojej rodiny. Žiaľ, vďaka konaniu žalovaného 1/ prišiel o svoj život a pozostalí žalobcovia o svoju najbližšiu osobu. Každá

spomienka na nebohého B. D. vyvoláva v pozostalých žalobcoch beznádej niečo zmeniť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumú, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Žalobkyňa 1/, ktorá žila s nebohým B. D. v manželskom zväzku od roku 1985, bola v dôsledku úzkostno-depresívnej choroby, vyvolanej v dôsledku šoku po strate milovaného manžela práceneschopnou, a to v období od 21.07.2014 do 10.08.2014, pričom bola liečená u praktického lekára a boli jej podávané psychofarmaká.

14. Úmrtím nebohého B. D. došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov 1/ až 6/ na ochranu súkromia v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. Žalobcovia stratili blízku osobu a v dôsledku protiprávneho konania, za ktoré zodpovedajú žalovaní 1/ až 3/, navždy stratili možnosť rozvíjať citové väzby so svojou najbližšou rodinou.

15. Neočakávaným, šokujúcim a náhlým úmrtím nebohého B. D. nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov, spočívajúceho v zásadnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste.

16. Keďže v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne, a teda môže ním byť aj iný ako tam uvedený zásah, máme za to, že konanie, ktorým bola zapríčinená smrteľná dopravná nehoda na následky, ktorej zomrel manžel pozostalej žalobkyne 1/ a otec pozostalých žalobcov 2/ až 6/ bezpochyby je takýmto zásahom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. Žalovaný 1/ Z. D. ako vodič motorového vozidla, je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv pozostalých žalobcov 1/ až 6/, a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu pozostalých žalobcov 1/ až 6/ podľa § 16 Občianskeho zákonníka.

18. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých no túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú.

19. V prípade, ak bol žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody v pracovnoprávnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu so žalovaným 2/ resp. ak žalovaný 1/ vykonával v čase dopravnej nehody činnosť pre žalovaného 2/, zodpovedá za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalovaný 2/v zmysle ust. § 420 ods. 2/ Občianskeho zákonníka.

20. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

21. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

22. V zmysle § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

23. Ak v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla vznikne nemajetková ujma, obdobne ako v prípade úvahy, že za škodu spôsobenú touto prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky zodpovedá tiež prevádzkovateľ motorového vozidla (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29.09.2008, sp. zn. 30 Cdo 999/2007).

24. Vlastníkom a prevádzkovateľom motorového vozidla, v súvislosti s prevádzkou ktorého vznikla žalobcom 1/ až 6/ nemajetková ujma bol podľa dostupných Informácií žalovaný 2/. Vzhľadom na uvedené je preto pri určení osoby zodpovednej za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov 1/ až 6/ možné aj analogické použitie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého zodpovedá za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov 1/ až 6/ aj žalovaný 2/ podľa ust. § 427 Občianskeho zákonníka, a teda občianskoprávne sankcie podľa ustanovení §

13 Občianskeho zákonníka postihujú aj žalovaného 2/ ako prevádzkovateľa motorového vozidla pri analogickom použití ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 853 Občianskeho zákonníka.

25. Motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol žalovaný 1/, bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy pozostalých žalobcov 1/ až 6/ povinne zmluvne poistené u žalovaného 3/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, a to poistnou zmluvou č. 6570654409. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a ujmu majú teda nielen žalovaní 1/ a 2/, ale aj žalovaný 3/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group ako poisťovateľ. Pozostali žalobcovia majú pritom podľa § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) právo domáhať sa náhrady priamo aj proti žalovanému 3/ ako poisťovateľovi.

26. Žalobcovia sú toho názoru, že žalovaný nárok, nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do ich osobnostných práv, je predmetom povinného zmluvného poistenia, ako jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 zákona o PZP.

27. Zákon o PZP pritom ustanovuje, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Ďalej však zákon o PZP tento pojem „škody“ nedefinuje a preto je nutné ho osobitne vyložiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä s prihliadnutím na účel zákona o PZP, a v súvislosti s komunitárnym právom Európskej únie, ktoré bolo príčinou prijatia tohto právneho predpisu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Povinné zmluvné poistenie, ako je obsahom zákonného predpisu č. 381/2001 Z.z., je nástrojom na ochranu oprávnených nárokov poškodených pred nežiaducimi následkami prevádzky motorových vozidiel, ako aj nástrojom na ochranu škodcov pred neprimeraným rizikom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Účel zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení je pritom vymedzený sekundárnym právom Európskej únie, najmä článkom 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Článkom 1 ods. 1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a článkom 1 prvého odseku smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

28. Uvedené smernice Rady, ako nástroje komunitárneho práva, majú v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdneho dvora (ďalej len „ESO“) tzv. „nepriamu záväznosť“, čo znamená, že súd je povinný pri uplatnení vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej s cieľom vykonania požiadaviek smernice vykladať vnútroštátne právo v maximálnej možnej miere vo svetle znenia a účelu predmetnej smernice na dosiahnutie smernicou sledovaného cieľa (rozsudky z 23. októbra 2003, Adidas-Salomon a Adidas Benelux, C-408/01, Zb. s. 1-12537, bod 21, a z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. 1-8835, bod 113).

29. Výkladom citovaných smerníc o rozsahu povinného zmluvného poistenia, aký má byť vnútroštátnou právnou úpravou zabezpečený, sa pritom priamo zaoberal ESO vo svojom rozsudku z 24. Októbra 2013, Haaspyá, C22/12. Vo výroku tohto rozsudku bolo pritom jednoznačne konštatované, že vnútroštátna právna úprava má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak vnútroštátny právny poriadok právo na náhradu takéhoto nároku z dopravnej nehody poskytuje poškodeným. ESD sa takisto zaoberal tým, ako je potrebné vykladať znenie uvedených smerníc a na ich základe prijatých vnútroštátnych predpisov, pokiaľ ide o pojem „škody na zdraví“.

30. „Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou,

patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.“ (bod 49, 50 rozsudku Haasová, C-22/12)

31. Pokiaľ ide o okruh osôb, na ktorých ochranu má byť vnútroštátne právo zamerané, rozsudok uvádza, že „na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernice nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.“ (bod 54, 55 rozsudku Haasová, C-22/12)

32. Vzhľadom na vyššie uvedené sú žalobcovia toho názoru, že citované zákonné ustanovenia zákona o PZP je potrebné vykladať „eurokonformne“, v súlade s komunitárnym právom, na základe ktorého bol zákon prijatý, a vo svetle uvedenej rozhodovacej činnosti ESD ako aj vo svetle aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov v Slovenskej republike tak, že ich nemajetková ujma je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu, ktoré mal žalovaný 1/ uzatvorené so žalovaným 3/. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považujú pre žalobkyňu 1/ sumu po 25.000,- eur a pre každého zo žalobcov 2/ až 6/ sumu po 15.000,- eur.

33. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalých žalobcov po celý zvyšok ich života a jednak na samotné okolnosti prípadu a to najmä hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným 1/, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov.

34. Súd nariadil vo veci pojednávanie, na ktoré sa nedostavila žalobkyňa 1/ a žalovaný 2/ a 3/. Vzhľadom na to, že ich neúčasť bola ospravedlnená, súd podľa § 180 Civilného sporového poriadku rozhodol, že vykoná pojednávanie v ich neprítomnosti.

35. Súd sa na pojednávaní oboznámil s listinnými dôkazmi a to so žalobným návrhom, s osvedčením o registrácií, s listom o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí, s rodnými listami, s rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/23/2015-204 zo dňa 26.11.2015, s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/53/2016-220 zo dňa 09.06.2016, s lekárskou správou, s plnomocenstvami, s plnomocenstvom a žiadosťou JUDr. Pukaja, s vyjadrením JUDr. B. Mucsku, s vyjadrením žalovaného 2/, s vyjadrením žalovaného 1/, s potvrdením o zmene zákonného sudcu, s vyjadrením žalovaného 1/, s plnomocenstvom a so spisom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/23/2015.

36. Zástupca žalobcov 1/ až 6/ sa na pojednávaní vyjadril, že žaloba bola podaná v trojročnej premlčacej lehote, keďže k dopravnej nehode došlo 14.07.2014 a žaloba bola súdu doručená 13.07.2017. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie a argumentácie právnych zástupcov, poukazujúc na rozhodnutie NS SR 8Cdo106/2018, dal do pozornosti rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Ncdo1/2016 zo dňa 31.03.2017, ktorým rozhodnutím bolo zamietnuté, dovolanie GP a vyriešená aj otázka pasívnej vecnej legitímácie poisťovní vo vzťahu k nemajetkovej ujme. Čo sa týka ďalšej argumentácie, že vo vzťahu k poisťovni platí dvojročná premlčacia lehota aj táto otázka je vyriešená judikatúrou, pričom dávam do pozornosti, že v danej otázke nie je možný právny dualizmus, keby vo vzťahu k jednej strane plynula dvojročná premlčacia lehota a vo vzťahu k druhej strane trojročná premlčacia lehota.

37. Zástupca žalovaného 1/ a 2/ sa vyjadril, že čo sa týka vyjadrení žalovaného 3/ a jeho námietky pasívnej vecnej legitímácie poukázal na to, že z judikatúry súdov jednoznačne vyplýva, že aj poisťovne sú zaviazané v rámci nemajetkovej ujmy. Na margo svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie ÚS SR III US 666/2016, rovnako ako žalovaný 3/ aj oni namietajú výšku nemajetkovej ujmy a taktiež podľa ich názoru doteraz nebola zdokladovaná. Taktiež z opatrnosti vzniesli námietku premlčania a sú toho názoru, že žaloba bola podaná po uplynutí všeobecnej lehoty.

38. Zástupca žalovaného 3/ uviedol, že je síce pravdou, že Ústavný súd vo svojom rozhodnutí III US 666/2016 rozobral otázku pasívnej vecnej legitímácie poisťovne avšak toto rozhodnutie je už dávno prekonané a to jednak rozhodnutím NS SR 8Cdo2019/2016, kde v podstate kritizoval Ústavný súd, že prekročil rámec svojich právomocí a vyjadroval sa k otázke, ktorá nespadá do jeho kompetencie.

Vzhľadom k tomu, že táto otázka nie je vyriešená, v podstate sa každý sudca riadi ústavou, zákonom o sudcoch a samozrejme CSP. Čo sa týka námietky premlčania sú toho názoru, že žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty, pretože sa tu hovorí o škode, na ktorú zákon ustanovuje dvojiročnú premlčaciu lehotu a nie o nemajetkovej ujme, na ktorú zákon ustanovuje trojiročnú premlčaciu lehotu. Aj k tomuto uviedol judikatúru a to rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co106/2018, kde je dôkladne vysvetlená premlčacia lehota týkajúca sa aj tohto prípadu. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, naďalej zdieľa názor, že jej výška nebola ku dnešnému dňu zdokladovaná.

39. Žalobkyňa 1/ vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že s manželom B. žili harmonický a usporiadaný život. Vychovali 5 zdravých detí, ktorým sa snažili dať všetko, čo mohli. Všetky deti mal rovnako rád a snažil sa ich zapájať do každej činnosti, ktorú vykonával. Bol vzorom pre deti a šiel im príkladom. Mali spoločné plány, ako im budú pomáhať pri stavbách rodinných domov a pri výchove ich detí, Jeho strata bola pre celú rodinu zdrvivujúca a život sa zmenil všetkým. Nedokážu na neho zabudnúť. Je s nimi každý deň. Dni ubiehajú, ale oni majú stále obrovský žiaľ, lebo stratili najbližšiu osobu a s ním sa stratila aj radosť v ich dome. Výšku nemajetkovej ujmy odôvodnila tým, že má minimálnu mzdu a požadovaná čiastka by jej čiastočne pomohla v živote bez manžela.

40. Žalobca 2/ sa na pojednávaní vyjadril, že mali s ocom veľmi blízky vzťah. Mali spoločné záľuby. Otec bol skromný, pracujúci človek. Nikdy im nič nechýbalo. Pracoval na pile v dedine. V roku 2014 pracoval vo Švajčiarsku, kde domov chodieval na 2 týždne a vo Švajčiarsku bol 6 týždňov. Aj v čase dopravnej nehody bol doma. Po jeho smrti sa s týmto nevie vyrovať, vždy keď príde z práce chodí zapáliť sviečky na cintorín a v podstate to odškodné požaduje jednak kvôli tomu, že mama má finančné problémy, pracuje v O. a býva v dome, ale aj z toho dôvodu, že on sám má psychické problémy. Nič ho nebaví, je nepokojný, avšak pomoc psychiatra ani psychológa nevyhľadal, lebo nechce, aby o jeho problémoch vedela jeho rodina. V čase, keď žil otec taktiež finančne pomáhal, finančnou čiastkou tých 100,- eur. Teraz pomáha finančnou čiastkou 100,- až 150,- eur, ktoré posielala svojej sestre na účet. Tieto peniaze neposielala pravidelne, posielala ich v závislosti od toho, ako má. Niekedy je to mesačne a niekedy raz za dva mesiace. Otec bol veľmi jednoduchý človek, mal rád prírodu, často ich brával do lesa a za jeho mamou. Keďže bývali v dome vždy tam bolo veľa práce a tesne pred smrťou otec chodieval pomáhať bratovi pri stavbe domu, čiže chodieval z práce do práce. S jeho smrťou sa nevie zmieriť, videl ho zomierať. Po smrti otca robia veľa vecí, ktoré robil on, starajú sa o hydinu, zabezpečujú pevné palivo do domu, pracujú na poli, keďže sadia zemiaky. Do dnešného dňa sa s touto tragédiou nevyrovnať, stále to má pred očami. Požadovanú sumu vo výške 15.000,- eur považuje za adekvátnu. Jeho rodičia sa mali veľmi radi, stáli pri sebe, pomáhali si a po smrti otca má mama psychické problémy. Do Švajčiarska chodieval od roku 2013. Vždy, keď prišiel domov, vždy mu pomohol. Pomáhali mu všetci. Zárobok otca bol vo výške okolo 500,- až 600,- eur. Ďalej uviedol, že má už 9 rokov priateľku a bola tu aj v čase, keď došlo k nehode. Trestný rozsudok čítal, ale nebol spokojný a uložený trest nepovažuje ho za dostatočný z hľadiska satisfakcie. Vie o tom, že bol žalovaný 1/ za rodinou, doma boli sestry.

41. Z výsluchu žalobkyne 4/ vyplynulo, že mala s ocom veľmi dobrý vzťah. Sedem rokov pracovala v Belgicku. Domov chodievala tak päťkrát do roka a posledný rok, keď že sa vydávala chodila častejšie, raz za mesiac, prípadne raz za dva mesiace. Keď prišli domov, tak vždy dala mame peniaze na stravu, bolo to okolo 50,- eur v súčasnej dobe dáva 100,- eur za seba a svoju rodinu. Má dve deti vo veku 2 roky a druhé má 4 mesiace. Manžel pracuje v Belgicku. Tú sumu 100,- eur určila ona, keďže mama má minimálnu mzdu. Či jej peniaze dávajú aj ostatní súrodenci, to nevedela. Vie o tom, že dávajú peniaze, ale nevie koľko. Vie, že mamina žije od výplaty do výplaty, pretože sa platí veľa, či už za elektrinu alebo za stravu. Otcovi sa vždy snažili pomáhať, keď prišli na sviatky domov. Čo sa týka tej finančnej čiastky, keby žil otec určite by im pri stavbe domu pomohol, čiže tie peniaze pomôžu jednak jej deťom a jednak aj pri stavbe rodinného domu. Počas života otca, ktorý pracoval na pile si určite rodičia odkladali peniaze, keďže mali dva príjmy. Teraz si mama možno odkladá, ale je to veľmi nízka čiastka. Možno 50,- eur. Vyjadrila sa, že v lete chodievali, keď pracovala v Belgicku domov na tri týždne. Ona sa nikdy nevyrovnať so smrťou otca, stalo sa to blízko ich domu. Tak ako ostatným, aj jej sa po jeho smrti zmenil život. Každý je taký opustený, mama každé Vianoce plače. V podstate otec je len jeden a vždy jej bude chýbať. Mama mala s ocom veľmi dobrý vzťah, všetko robili spolu, na všetkom sa dohodli. Mama má po jeho smrti zdravotné problémy, má vysoký tlak. Snaží sa pred nimi utajiť svoj smútok, ale nie raz sa stane, že ju počujú plakať. Problém je aj to, že sa to stalo blízko domu a celé im to tam pripomína. Peniaze dáva mame na ruku. V domácnosti s mamou býva sestra, ktorá pracuje vo firme K., taktiež brat, ktorý pracuje v Bratislave a cez víkendy chodí za priateľkou. Brat chodí domov raz za tri mesiace.

Keď sú sviatky alebo narodeniny, tak tiež príde. Uviedla, že žalovaný 1/ sa bol ospravedlniť. Chápe, že sa to môže stať každému, ale otca im to nevráti. Určite považovala trest za nejakú formu satisfakcie. Na trestnom konaní nebola, lebo bola v Belgicku. Bola tu však mamina a výsledok trestného konania pozná. Uviedla, že svadbu mali mať 19.07.2014, ale keďže ocina pochovali 18.07.2014, svadbu prehodili o rok na 25.07. 2015.

42. Žalobca 3/ sa na pojednávaní vyjadril, že s otcom mal dobrý vzťah. V čase, keď zomrel, pracoval vo Švajčiarsku. Chodieval domov raz za mesiac. Staval dom, pri ktorom mu pomáhal otec. Tých 15.000,- eur považuje ako náhradu škody. V tom čase bol ženatý, už v tom čase mal dve deti. V súčasnosti asi rok býva vo vlastnom dome. Keď bývali u rodičov, tak prispievali buď sumou okolo 50,- eur až 60,- eur alebo sa niečo kúpilo, ako sa presťahovali, tak už neprispieva, ale kedykoľvek by mama potrebovala, tak jej pomôže. Za ten rok, čo býva ho nikdy o finančnú pomoc nežiadala. Myslí si, že nemá finančné problémy. Jeho život sa po smrti otca zmenil, nakoľko mu veľmi chýba. Určite by mu pomohol alebo poradil. Vyjadril sa, že nemá vedomosť o tom, že by súrodenci, ktorí už nebývajú s mamou jej prispievali na chod domácností. Uviedol, že mal s otcom dobrý vzťah, navzájom si pomáhali. Pomáhal mu na stavbe. S jeho smrťou sa nikdy nezmieril. Určite, že časom zabudne, ale vždy keď tam príde, je to tam iné, predtým sa tam vždy niečo robilo, dialo, teraz je tam ticho. Taktiež to malo dopad na jeho mamu. Zdravotné problémy, ktoré má teraz, predtým nemala. Myslí si, že tá suma 15.000,- eur je dostatočná. Nemá vedomosť o tom a myslí si, že žalovaný 1/ sa nebol ospravedlniť. Nevie, aký trest dostal žalovaný 1/ a ani sa na to súrodencov nepýtal.

43. Z výsluchu žalobkyne 5/ na pojednávaní vyplynulo, že od roku 2011 pracovala v Rakúsku, pracovala tak, že štyri mesiace bola tam a dva mesiace bola doma. Vždy takto trávila dovolenku doma. Momentálne pracuje vo Švajčiarsku a domov chodí ako sa jej dá, niekedy aj dva razy do mesiaca, resp. na týždeň raz za dva mesiace. S otcom mala veľmi dobrý vzťah, bol to jednoduchý pracovitý človek, ktorý sa im vždy venoval. Spolužitie s mamou vnímala ako harmonické, o všetkom spolu rozhodovali, radili sa. Po jeho smrti sa to zmenilo, mama býva často smutná, má zdravotné problémy, boja sa o ňu, keďže už stratili jedného rodiča. Aj pred smrťou otca vždy keď prišla domov, tak prispela mamine na stravu. V podstate je to tak aj teraz. Iným spôsobom jej neprispieva. Vie, že mamina žije od výplaty ku výplate. V podstate tak ako bežný človek na Slovensku, kvôli čomu aj odišla preč. Človek si neuvedomuje čo všetko pre neho ten druhý robí, kým ho nestratí. Otec ich vždy čakal a stalo sa aj to, že prišla tesne pred sviatkami a on povedal, že sa večerať nezačne až kým tam nebude ona, aby boli spolu celá rodina. Vie o tom, že Z. D. bol za maminou sa jej ospravedlniť. Uvedomuje si to, že, že život človeka je nenahraditeľný a peniazmi neoceníteľný, ale v podstate uzhodli sa na takejto sume. Ona v dôsledku otcovej smrti nevyhľadala odbornú pomoc, v podstate výhodou je to, že má veľkú rodinu, pomáhajú si navzájom, aj jej sa ľahšie odchádza, keď vie, že má súrodencov a taktiež že mamina má susedy, ktoré sú pre nich veľmi blízke.

44. Žalobkyňa 6/ na pojednávaní uviedla, že v čase, keď otec zomrel chodila do školy, bývala doma. V súčasnej dobe pracuje, mame prispieva na chod domácností sumou 50,- eur a keď je nejaký sviatok alebo potrebuje tak jej dá aj vyššiu sumu. Vždy, keď sa niečo prerába skladajú sa všetci, prípadne, keď sa ide na nákup, tak ho radšej zaplatí niektorý z nich, aby to nemusela platiť mama. Otec mu chýba a tá suma, ktorú požaduje od žalovaných je určitá náhrada za jeho stratu. Má vedomosť o tom, akým spôsobom skončilo trestné konanie voči žalovanému 1/, ten bol za nimi a ospravedlnil sa. Uviedla, že sa do dnešného dňa nevyrovnala so stratou otca. Otec jej chýba, vždy jej pomohol, poradil. Vzťah otca a mamy bol veľmi dobrý. Mama sa zmenila, myslí, že sa aj psychicky zrútila, stane sa aj to, že ju počuje ako plače zo sna.

45. Z výsluchu žalovaného 1/ vyplynulo, že sa ešte raz chce ospravedlniť za to, čo spôsobil. To čo žiadajú žalobcovia je veľmi vysoká suma. Je konateľom spoločnosti F. s.r.o., pričom vlastníkom a spoločníkom je O. Č.. Momentálne je jeho príjem len odmena konateľa vo výške 50,- eur. Takýto príjem má už skoro rok, iný príjem momentálne nemá. V tom čase pracoval u žalovaného 2/ ako SBS, strážil budovu starého Z., kde mal pevné stanovisko. To, že bol 14.07.2014 v F. K. bolo dané tým, že pomáhal Z. D., nakoľko tento choval v F. K. zvieratá. Bol tam však vo svojom osobnom voľne. Použil firemné auto, ktoré mohol používať len v rámci svojho zamestnania. To, že ho použil vo svojom osobnom voľne bola dohoda medzi nimi. Písomne to upravené nemali. Je si vedomý toho, že pozostalí majú nárok na určitú kompenzáciu. Vlastní motorové vozidlo, ktoré používa pre firemné účely. Firma sa zaoberá montážou kamerových systémov a keďže začali ani nie pred rokom, nemá ešte nejaké zisky. Býva u svojich rodičov, kde sa aj stravuje. Má firemný telefón a iné náklady nemá. Čo sa týka vozidla, toto používal len na firemné

účely s tým, že vždy to bolo po dohovore so zamestnávateľom. Tie zvieratá, ktoré šiel nakrmiť patrili jeho zamestnávateľovi, stalo sa možno trikrát do roka, že išiel nakrmiť, väčšinou chodil na otcovom aute a je možné, že zamestnávateľ o tom, že ide na firemnom aute nevedel. Nevie si už teraz spomenúť, akým spôsobom sa dozvedel, že tie zvieratá má ísť nakrmiť, nevie či mu volal alebo písal. Je mu veľmi ľúto čoho sa dopustil, má problém s tým sa zmieriť, ale v tej chvíli tomu nedokázal zabrániť. Pozostalým sa ž bol ospravedlniť. Bolo to pre neho ťažké ísť sa ospravedlniť, aj si kládol otázky, či by dokázal tomu zabrániť, ale nešiel ani rýchlo a v tej chvíli nemal inú možnosť a ani spôsob ako nehode zabrániť. Nemohol vzniknutej situácii zabrániť, pretože mu vošiel do cesty. Momentálne nie je schopný zaplatiť požadovanú náhradu, keby však mal finančné prostriedky a bolo by v jeho schopnostiach, určite by tieto poskytol pozostalým. Vo svojom živote nezaznamenal žiadnu zmenu, u žalovaného 2/ pracoval naďalej ešte tri roky. Určite však zaznamenal zmenu v tom, že sa začal zamýšľať nad viacerými vecami, ale inú zmenu nezaznamenal. Na pohrebe nebol. Bol navštíviť hrob nebohého.

46. Na pojednávaní bola vypočutá aj svedkyňa K. D., ktorá sa vyjadrila, že je v tejto rodine od roku 2007. V podstate táto rodina vždy fungovala na základe súdržnosti, nikdy sa medzi sebou nehádali, vždy mali zadelenú prácu, ráno svokra so svokrom odchádzali do práce, predtým pili spolu kávu, po obede z práci si znovu dali kávu, rozprávali sa o tom, čo kto zažil a potom sedávali spolu pred TV. Rovnako mal pekný vzťah so svojimi deťmi, najmä jej manžel bol na neho veľmi naviazaný, svokor mu radil ohľadom stavby a vidí na ňom do dnešného dňa, že mu otec veľmi chýba. Aj po svojej výpovedi na pojednávaní s ním týždeň nebola reč, bol smutný, utiahnutý. Po smrti svokra síce naďalej ostala rodina súdržná, ale vládne v nej veľký smútok. Aj na svokre vidí, že jej chýba psychická pohoda, zmenila sa, je nervózna. Vzťah detí s otcom vnímala ako veľmi intenzívny, mal ich veľmi rád a deti jeho. Vefa sa medzi sebou rozprávali, ale aj žartovali, ale teraz vidno, že im veľmi chýba. Na záver by uviedla, že je to veľmi veľká strata, i keď sa zdá, že celé toto pojednávanie je o peniazoch, je to len veľmi malá náhrada za to, čo pre nich znamenal. Ani ona sama nemala taký vzťah s otcom aký mali vzťah deti s ním. Rovnako aj k jej deťom sa správal tak ako k svojim vlastným. Viedol ich aj k práci a aj k humoru. Vyjadrila sa, že svokra psychiatricky liečená nie je, i keď podľa jej názoru by mala navštíviť psychiatra. Užíva len bežne dostupné lieky a zvýšil sa jej tlak. Vždy je to v tých obdobiach keď bolo nejaké výročie úmrtia, mal narodeniny, meniny.

47. Z výpovede vedkyne X. S. vyplynulo, že s rodinou D. sa poznajú od roku 1990, kedy sa tam vydala. Keďže mali deti v rovnakom veku, často sa navštevovali, grilovali spolu, chodievali na chatu. Jej manžel pracoval asi 6 rokov s pánom D.. Ich spolužitie bolo harmonické, staral sa o deti, o dom, gazdovali spolu a po jeho smrti sa pani D. zmenila, psychicky to veľmi zle znáša, vždy keď príde reč na neho, tak plače, zvýši sa jej tlak. Vtedy sa zavrie do izby, kde si prezerá jeho veci. Čo sa týka vplyvu smrti otca na deti, k tomuto sa nevedela vyjadriť. Podľa nej vzťah medzi otcom a deťmi bol perfektný. Vie, že syn Z. začal v ten rok stavať dom a keď položili platňu, tak došlo k tej nehode. Bolo na ňom vidno, že nevie čo má robiť, nemá sa s kým poradiť. Dcére G. vždy česával vlasy, vie, že keď zomrel, tak si ich odstrihla a dala mu ich do truhly. K psychickému dopadu jeho smrti na deti sa však vyjadriť nevie. Určite je to veľmi hrozná, keď deti prídu o otca.

48. Svedkyňa A. M. na pojednávaní vypovedala, že čo sa týka vzťahov s rodinou D., kamaráti sa s C. D. dlhé roky, už od detstva. Jej manžela poznala 30 rokov, bolo to harmonické manželstvo, on bol starostlivý otec a šikovný muž. Snažil sa kde sa dalo, aby rodinu zabezpečil. Aj pani D. bola pred jeho smrťou veselá osoba. Po jeho smrti sa zmenila, je zadumanejšia, ustavične nad niečím rozmýšľa, je nervóznejšia a má problémy s tlakom. Štyri alebo päťkrát bola u nej rýchla pre zvýšený tlak. Vie, že to má ťažké, má toho na hlave dosť, pretože v dome chýba chlapecká ruka. Určite aj finančne je to iné, ako keď žil pán D.. Nevie, či jej deti niečo dávajú, ale je jasné, že je problém utiahnuť všetko z jedného príjmu. Otec mal s deťmi veľmi dobrý vzťah, venoval sa im, pamätá sa ako dievčatám plietol vrkoče, varieval im tú svoju vychýrenú polievku a ako hovoril, deti musia cítiť teplo domova. Určite im veľmi chýba, dennodenne ho spomínajú.

49. V danom prípade mal súd za nesporne preukázané, že nedbanlivostným konaním žalovaného 1/ bol spôsobený následok spočívajúci v smrti manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ - 6/, pričom jeho konanie v trestnoprávnej rovine bolo kvalifikované ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h/ Trestného zákona a to rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/23/2015 zo dňa 26.11.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 3To/53/2016 zo dňa 09.06.2016, ktorými rozsudkami mu bol po uznaní viny uložený trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov, výkon ktorého mu súd podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného

zákona podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu na 24 mesiacov. Súčasne mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 4 roky. Poškodená C. D. (žalobkyňa 1/) bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

50. V konaní bola vznesená námietka premlčania, s ktorou sa súd musel z úradnej povinnosti vysporiadať. K otázke premlčania súd konštatuje, že počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť, alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Vzhľadom na to, že k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo v tomto prípade dňa 14.07.2014 a žaloba bola podaná dňa 13.07.2017, bola v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka podaná v trojročnej premlčacej lehote.

51. V danom prípade bola namietaná zo strany žalovaného 3/ pasívna vecná legitímácia, pričom súd pri posúdení, či je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného 3/ v predmetnom spore prihladol na rozhodovaciai činnosť odvolacích súdov, ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚv obdobnej veci a dospel k správneému záveru, že z § 4 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom je zrejmé, že v sebe zahŕňa aj nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy vymedzenej v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, a teda žalovaný 3/ je pasívne vecne legitimovaný v predmetnom spore. Otázka pasívnej vecnej legitímácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam dopravných nehôd je už súdnou praxou najvyšších súdnych autorít jednoznačne ustálená. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 29.04.2015, sp. zn. I.ÚS 206/2015 považoval za ústavne akceptovateľný záver súdov v otázke výkladu § 4 ods.2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého eurokonformným výkladom tohto ustanovenia je nutné náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 O. z. považovať za škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Základom pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitímácie v tomto smere je, čo treba rozumieť pod pojmom škoda v zmysle § 4 zák. č. 381/2001 Z. z., a tiež, či povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách, na ktorú vzniká nárok v zmysle zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

52. Ďalej v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 646/2015- 30 z 16.12.2015 po oboznámení sa s úplným znením rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C 22/12 z 24. októbra 2013, ako aj s návrhmi generálneho advokáta v tejto veci a v obsahovo podobnej veci sp. zn. C-277/12 (VitalijsDrozdots/AAS „Baltikums“), rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013, v zmysle ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej a v súvislosti s týmto rozsudkom konštatoval, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11a § 13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona 381/2001 Z.z..

53. Pojem „škoda“ v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016). Súdny dvor EÚ rozsudkom sp. zn. C-22/2012 vo veci Haasová z 24.10.2013 vyslovil, že čl. 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/EHS z 11.05.2005 a čl. 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016z 31.07.2017, podľa ktorého škodou pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového je aj náhrada nemajetkovej ujmy zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd SR skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

54. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

55. V súlade s citovaným ustanovením § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka na to, aby oprávnená osoba v danom prípade žalobkyňa mala právo domáhať sa ochrany osobnosti sa vyžaduje, aby došlo k neoprávnenému zásahu do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplývajú z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože tento zásah bol svojou povahou trvalý a neodstrániteľný.

56. V danom prípade požadovala žalobkyňa 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur žalobcovia 2/ až 6/ nemajetkovú ujmu vo výške po 15.000,- eur každému z nich.

57. Pri stanovení výšky náhrady súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadostučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Danou problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí zo dňa 31.07.2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 06.12.2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17.07.2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike.. Najvyšší súd v rozhodnutí z 30.09.2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad z. č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy.

58. Podľa § 13 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

59. Podľa § 14 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov odškodnenie vypočítané podľa § 12 a 13 možno primerane znížiť, ak obeť násilného trestného činu spoluzavinila ujmu na zdraví alebo neuplatnila

svoje práva tak, aby odškodnenie získala od páchatel'a trestného činu, ktorým jej bola spôsobená ujma na zdraví.

60. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. V prípade smrti jedného z členov rodiny môže pozostalá osoba utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a spoločenstva s ňou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Vyjadruje najmä náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty vzťahu s blízkou osobou. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostného práva došlo.

61. Súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov vychádzal zo skutočnosti, že medzi nimi a pozostalým manželom a otcom existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Smrťou manžela žalobkyne a otcov žalobcov spôsobená protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život im bola spôsobená taká ujma, ktorá im čiastočne alebo úplne bráni naplňovať citové potreby. Smrťou manžela žalobkyňa 1/ a žalobcovia 2/ až 6/ utrpeli citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do ich emocionálnej sféry, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, založilo ich právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd si je vedomý toho, že strata blízkej osoby sa len veľmi ťažko dá finančne vyčíslieť, a že priznaná finančná náhrada túto osobu nenahradí.

62. Na základe týchto úvah dospel k záveru, že spôsobenou ujmu došlo k nezvratnej deštrukcii ich vzájomných rodinných vzťahov tvoriacich základ a rámec súkromného života a preto ako adekvátnu satisfakciu priznal žalobkyňi 1/ sumu vo výške 25.000,- eur, nakoľko predsa ako manželka stráda viac ako ostatní a to nielen po citovej stránke, ale aj po stránke materiálnej, keďže v prípade, keby bol žil, mali by spoločne vyššie príjmy, ako má žalobkyňa teraz a žalobcom 2/ až 5/ priznal sumu po 2.000,- eur, nakoľko v čase, keď došlo k neoprávnenému zásahu tretej osoby pracovali v zahraničí, domov chodili sporadicky, poprípade mali vlastné rodiny. Čo sa týka žalobkyne 6/, táto bola v čase smrti študentkou a bývala doma. Súd je toho názoru, že smrť otca vnímala oveľa intenzívnejšie ako súrodenci, ktorí sa domov vracali sporadicky. Preto jej súd priznal náhradu vo výške 3.000,- eur.

63. Súd žalobu vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietol, nakoľko spoločnosť KASprof-SECURITY s.r.o. dňom 31.01.2018 bola vymazaná z obchodného registra.

64. Vzhľadom na to, že žalobkyňa 1/ žiadala sumu 25.000,- eur a žalobcovia sumu po 15.000,- eur, súd vo zvyšku žalobu zamietol.

65. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Keďže žalobcovia boli v spore úspešní v časti o zaplatenie sumy 36.000,- eur a pôvodne žiadali zaplatiť sumu 100.000,- eur, súd im priznal náhradu konania vo vzťahu k žalovaným v pomere 36%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.